

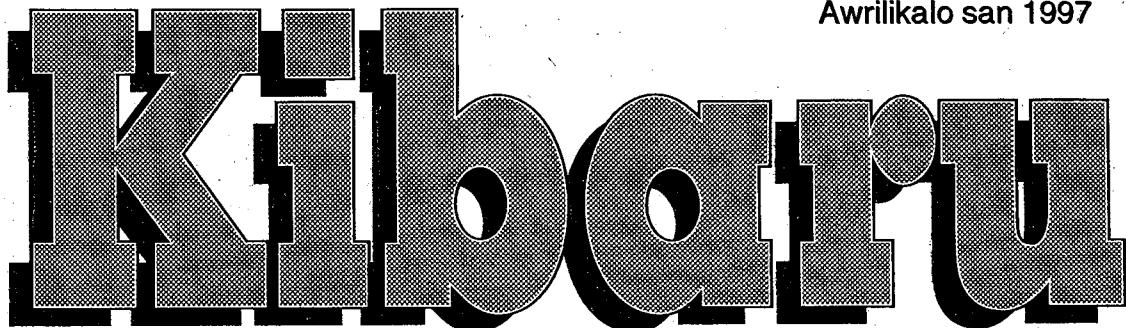
BAKURUBASANNI

(nimoro 12 songo)

Mali kono = Dorome 300

Afiriki kono = Dorome 600

Jamana were = Dorome 1000

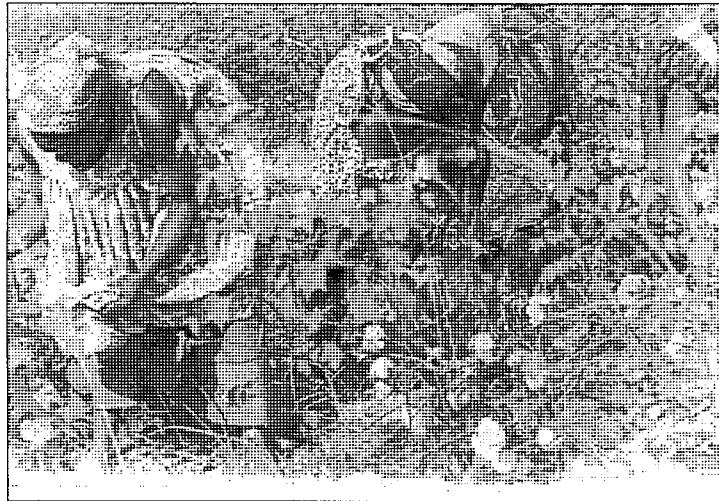
Kunnafoniseben bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 22-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 25nan boko303nan A songo : dorome : 15

Tigaworomansin suguya were**dilanna Tayilandi jamana kono**

Tayilandi ye Azi jamana do de ye, tiga be sené yoromina ka caya. Ajamana togo bora tigaseneko n'a nafasoroko la, f'a ninikelaw n'a mögo faamuyalen minnu nesinnen be cikekow ma, olu y'u ka walew kunsin tiga baaracogow nogoyali ma, senekelaw bolo.

O b'i n'a fo dugukolo labenniko; tigasijumanko; tiga seneliko numan, a ladonko numan, a sencogo numan, a lajalicogo numan an'a wörögögo numan. O nininiwalew siratige la, a döw ye tigaworomansin suguya were dilan, min koew ka nogon, k'a maso a be labaara ni bolo de ye. Kuranko t'a la, kuma te esansiko ni tuluko ani jiko ma.

A tigaworomansin sifilela yorom minnu na, o ye Endonezi jamana ni Filipini jamana, ani Afiriki jamana döw ye. A jirala ka y'oyorowtigasenelaw nekorofa, k'u ka baara nogoya, k'a teliya. O misali ye tigakise hake wörölen soroli ye n'a mansin ye. Bololawöröli siratige la, tigakise sorota te temen kilo 7, wali kilo 10 kan, tile kelen kono, ka sorö mansinnawöröli la, tigakise kilo 30, fo kilo 60 be sorö lere kelen dörön kono. O temennen k'o, a mansin da man gelén. A songo ye sefawari dorome 10.000 haké de ye. A be se k'a songoladon, ka sorö san kelen ma dafa. A dilanni fana man gelén. A be dilan ni nege de ye, ka mobilisen coron o kono, ka teme sigi o jukoro. Mobilisen munumunutola ni bolo ye, tigakise be jigin o mana ni teme furance la. A be se minen kono tuma min na, o y'a sor'a wöröla ka ban. A to be to fiyeli ye, ka tigakise ni tigafara bo nogon na. A mansin tine ka gelén. N'a tinen fana, a minen misenw be sorö yorom bee la. A ladilanni n'a ladonni ka nogon.

Koori baara ka bon a wari tineni ma

Baara were te boyankaw la sené k'o. Boyan be Joyila fe. Kosa in na, boyanka caman y'a sebedon koorisene ma, fo u b'a fe ka niné balow seneli ko. K'a sababu ke koori nafolo ye. Boyankaw ka koori sorolen be se toni 180 ma. Senekelaw ka fo la, koori baara ka jugu kosebe; nka wajibi y'a seneni ye, k'a d'a kan ale dörön de be se ka wari lase u ma.

A jirala ko koori wari ban ka teli kosebe.

Mögo caman ka wari be taa banki ka jurusaralila, ani motow sanni, ani hadamadenya kunkow i n'a fo musofuru, denkundi, n'u nogonnaw. A ka c'a la koorisenena caman ka baloko b'u kamanagan. Nka an be don min na i ko bi, senekelaw be ka kow faamu döçin-döçin. Caman be yen, n'olu ye koori wari sorö, u be fen

nafamabaw san, sanni wari ka ban u bolo. I n'a fo Bakari kulubali y'a ke cogo min na. Tuma min na ale y'a ka wari sorö, sefa baa 40 ni k'o, a ye senemisi döw san, ani jo toni kelen. Dugu mögo döw be balo sank'a mara; ni balo gelyara waati min na, u b'a feere dugumögo werew ma danogon na. Döw be balo fana san k'a mara.

Zohanni Lozon.

KONKO**San 1997 Peresidan kura sigili**

ALIMANI NI «PNUD» YE MALI DEME NI MILYARI 12 NI KO YE

BAMAKO DAFELA KINW BENA BO DIBI LA

Sigi gelya yeww Kidiwari bagantigidowyelma Burukina

Soko dugusigi dadiyara warabilenw na ka temen mögöw kan

Mun ye Kabakise songo damatemen yelen Benen jamana kan ?

Sorocogo were sorola den na

Afiriki denissenw ka bana caman laban ye saya ye

Mara kélélikuluw benn'a silatununcogo kan dije bee kono

MALI BALOTANKO KERA DUSUKASI YE

☞ ne 2

☞ ne 3

☞ ne 3

☞ ne 4

☞ ne 5

☞ ne 5

☞ ne 8-9

☞ ne 10

☞ ne 11

☞ ne 12

San 1997 Peresidan kura sigili

Mali jamana sariyasunba y'a jira ko san 5 o san peresidan sigi ka ke N'o waati dafara tuma min na, wote be ke, ka peresidan kura sigi.
O la, paritiw b'u ka mögo sugandilenw togow lase sariyaso la.

Məgə minnu tə pariti la, n'olu b'a fə ka kə peresidan
ye, olu yərew fana b'u togow lase sariyaso la. Ni
sariyaso y'o məgəw sugandilisəbenko bəə nənabo

ka ban, u kelen kelen be soro ka sefawari miliyon 5 sara. N'o sebenko n'o wariko bilala bolo kelen kan, sariyaso be mogo sugandilenw togow jensen jamana kono, an'a kokan. Peresidan Alifa Umaru KONARE min sigira fanga la san 1992 zuwenkalo tile 8 don, o ka waati be dafa ninan san 1997 zuwenkalo tile 8 don na. O nonabilaliko siratige la, mogo 10 minnu y'u kanbo ninan peresidan kura sigiliko la. O mogo 10 file:

- Alifa Umaru KONARE, pariti ADEMA
  - Dirisa TARAWELE pariti PDP
  - Seyidu Bajan KUYATE pariti US-RDA
  - Abudulu Wahabu BERETE, pariti PMDR
  - Shogeli Kokala MAYIGA, pariti MPR
  - Muntaga TALI, pariti CNID
  - Alimami SILA, pariti RDP
  - Mamadu Lamini TARAWELE, pariti MIRIA
  - Sumana SAKO, pariti CPP
  - Mamadu Maribaturu JABI, pariti PUDP

Danfara dōw be jinan peresidan suganditaw ni san 1992 taw ni pogon ce. Mogo 9 tun be peresidanya nōfè san 1992 waati la. A mogo tannan, n'o tun ye Sékou Modéye, o y'i senbo laban na. Nka san 1992 jamanakuntigiya jinibagaw mogo 5 de be san 1997 ta in na : A fôcô ye peresidan Alifa Umaru KONARE ye «ADEMA» togô la, Idirisa TARAWELE «PDP» togô la; Muntaga TALI «CNID» togô la; Alimami SILA, «R.D.P» togô la ani Mamadou Maribaturu JABI, «PUDP» togô la.

Alifa Umaru KONARE, pariti ADEMA

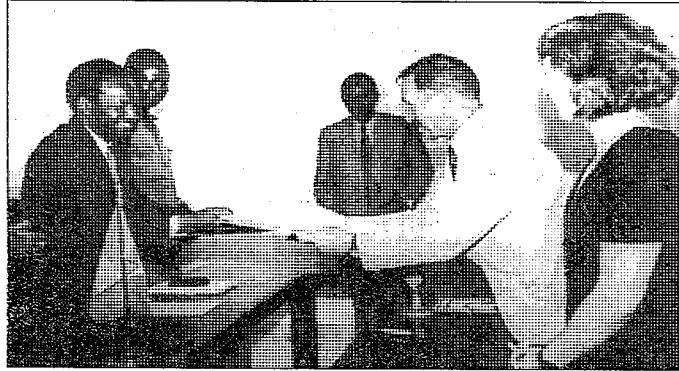
«BDIA» ka mögç yamaruyalen Cewulen Mamadu KONATE faatuli kera sababuye, oluk'usenbokalata la. Mögç wëre minnu y'u senbo, o ye «UFD» Denba JALO ye ani «USRDA Baba Akibu AYIDARA ka fara «RDT» Amadu Ali JANGADU kan.

ALIMANI NI «PNUD» YE MALI DEME NI SEFAWARI MILIYARI 12 NI KO YE

Taratadon, awirilikalo tile 8, san 1997, kokankow minisiriso la, minisiri Jönkunda Tarawele y'a bolono bila bénkansében fila la, minnu bë sefa miliyari 12 ani ko dili sementiya Mali ma; Alimanijamana ni «PNUD» fe. «PNUD»

ye diñe seleke naani *Minisiri Jönkunda Tarawele ni Alimanji ka lasigiden ciyakéda ye min Haro Aditi jera k'u bolono bila bénkansében fôlo la.*

nesinnen don yiriwali kónò ma. Minisiri Jönkunda Tarawele ni Alimanji ka lasigiden Haro Aditi jera k'u bolono bila bénkansében fôlo min na, o bë sefa miliyari 11 kónò. A jirala k'onafolo dirajamanaka netaa baara bolodalen caman kama; kerénekérénnyenya la köröfela yiriwali, ani sénékow ni kénéyakow sabatili Kayi, Kulukoró, Sikaso, ani Moti maraw kónò. Deme filanan wari hake ye sefa miliyari 1 ni ko ye. Minisiri Jönkunda Tarawele ni

«PNUD» ka lasigiden Tore OROZI jera k'u bolono bila o bénkansében na. Asabatira kosefa miliyari kelen ni kò in dira, walasa ka jamanadenw deme faantanya kéléli baara bolodalenw na. O baaraw bolodalen bë ke ka ben ni kalo 36 jate ye; u nesinnen don desebaato jekulu 100 demeni ma, minnu ka kan ka sugandi Bamako kónò : (komini sabanan, naaninan, duurunan, ani woɔrɔnan), ani Moti, Tonbukutu ye, Kidalimaraw kónò.

BAMAKO DAFELA KINW BENA BO DIBI LA

A jirala ko Mali gofrenaman bë ka baara nafamaba dō boloda, min bëna ke sababu ye, san fila hake kónò, ka lanpadéri soléri 450 sigi Bamako dafela kin 35 kónò. Lanpadéri soléri ye anpulu ye, min bë tilefunteni mara tile fe, ka yeelen bo sufela la. Ni su kora, u bë mène u yérema; ni dugu jera, anpulu ninnu bë sa u yérema.

Baara bolodalen in musakaw bë bë ben sefa miliyon 725 ma. Kémésigila, jamana yére ka bota ye 80 hake ye; a to 20 dira Endiyenjamana fe. Ale ye minenw di ka laban k'a jo ni minenw nali musakaw ye.

Ninbaarawhukumukónò, jumadon, awirilikalo tile 11, san 1997, lanpadéri dōw sigili korobonkari la

Dumanzana kin kónò. «UEMOA» jamanaw, Mali, Burukina Faso, Nizeri, Senegali, Kôdiwari, Benen, Togo ani Gine Bisawo ka yeelenkow minisiriw, walima u ka cidew tun bë kéné in kan. A sabatira ko Bamako dafela kinw ka yeelen sôròlì sira numan n'a teliman te temen lanpadéri solériw kan. Lanpadéri solériw bë sigi jamanayorow la, i n'a fo lakolisow, dögötösow, sirabadaw, ani A labato yorow, misiriw ni tubabumorisiriw. Lanpadéri solériw bëna belebelebôbinkanniwnisopeliw la. U bëna ke sababu ye fana sigida mögôw ka se ka baara caman ke sufela la, ka do fara u ka sôròw kan. Nin bë lajelen de y'a to gofrenaman ye baara bolodalen in mine ni bârika ye.

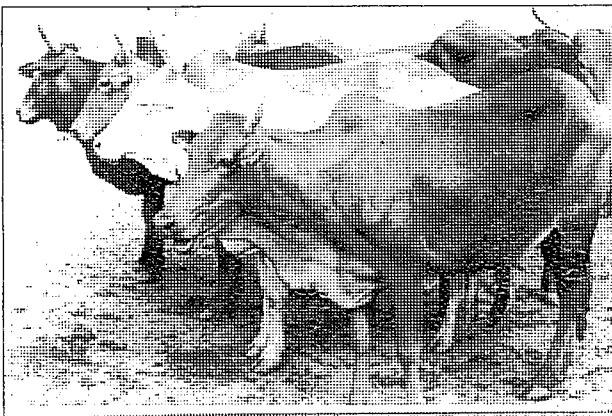
Féerékurawere lakodonn woro fara boli la

Bëeb'a dònka kòro, ko worodenw bë b'a fara kónò ni muru de ye. O de bëna ni muruda bilali ye woro dôw la. Hali ni farabocogo wêrew bë woro la, olu lakodonnen te Afiriki tilebinyanfan jamanaw kónò, bawo, oluteworoseneycorow ye, olu sénékelaw te woroko sidon.

O siratige la, Afiriki cemance jamana dôw worobaaralaw ye feere kura wêre sôrò woro fara boli la. O feere ye worofarabali caman ladonni de ye ntinginéso kónò. Ofeere te se ka ke ni wo ma bo ntinginéso la. Ni woro farabobaliw ladonna ntinginéso kónò tuma min na, wo min bora, o bë datugu, k'a noro ni bogo ncoñinen ye. U bë to ntinginéso kónò, fo ka kalo damado sôrò. Ni waati jate minelen sera, ntinginéso bë kari. O b'a sôrò ntinginéw ye worofaraw bë jini ka ban, ka worodenw to yen. Ute worodenw jimi, bawo olu ka kunan. O kama, u b'olu don dugujukoró, kabogok'ukan. O de bëworokisitjenima, k'a masoro, a bë donni min ke dugujukoró, o de b'a kôgo, k'a kénéya, k'a diya, katemen kénémañoro bôlen kan. Mögôw bë na worodenw labo ntinginéso kónò o cogo de la, k'u ladon woronagaw kónò. Nintinginéso cayara yoromin na, wali ni yoró min ntinginéso bonyara, ka janya, bara caman bë se ka k'o yorow la. Akéra cogoo cogo, worofaraboko la, ni feere farala feere kan, o bë baara teliya. O temennen ko, ni mögô bë baara o baara la, n'i ye feere were lakodon, min b'o bara nçoya, k'a teliya, ik'o fariboiola la, bawo, tulô bë taa kalanso don o don.

Sigi geleya ye Kôdiwari bagantigi dôw yélema Burukina

O dugu ka dôgo farafinna bëe kôno ni kèle te wuli sénékélaw ni bagantigiw ce, k'o sababu ke baganw ka tijeniy ye forow ni nakow kôno. A kèle dôw laban ye joginni walifagaliye, an'a polisikow, a zandaramukow n'a kiiritigekow. A dôw be sigi geleya fo bagantigi dôw be dugu wali jamana yere bila, ka t'u sigi yoro were.

Osiratigela, Kôdiwarifula bagantigi mögo keme nogonna n'u ka denbayaw y'u ka dugu bila san 1992 la, n'o ye Biman Wangolo Kôdiwari ye, ka t'u sigi Burukina dugu do kôno, n'o fana ye Biman Wangolo ye, walasa k'u yere tanga sénékélaw ka kèle banbaliw n'u masibaw ma. Babolo min b'a dugu filani nogonc'e, n'otogoye «Leraba», o de ye jamana fila danceye, n'o ye Kôdiwari ani Burukina ye. Olu ye dugu bila ka d'a kan sénékélaw y'a fu ye, ko n'u ye bagan o bagan mine u ka forow kôno, k'u yere b'u dimib'otigila, n'a ma ke fangasoko, wali sariyasoko ye.

Sénékélaw ke ka gelen ka bagantigiw wele fangaso, wali sariyaso la, k'a masorô ko n'u taara yoro o yoro, kiiri te diya olu la, bawo bagantigiw b'u yerew kumbo ni

surofenw ye. Wari b'u bolo ka temen sénékélaw kan. N'u sera yoro o yoro ka wari bo, a be tu ta la. Siga t'o la. Bagantigiw bëe dugu bila tuma min na, o y'a sorô kasaara dadigira u n'u ka baganw na. Dögokun o dögokun, sénékélaw be bagantigi mögo 10 n'u ka bagan caman faga. Segela dugu kôno, u ye bagantigi mögo 11 de jogin san 1996 okutoburukalo dörön kôno.

Fagali dadigiko jugu bagantigiw la, a caman taara yoro were, jamana kôno, wali jamana kôkan. Minnu ye Ala mine ka to dugu kôno, olu be to k'u bolo fara nogon kan, ka wari di sénékélaw ma, u ka baganw ye tijeniy ke minnu ka forow kôno. U yele malim min kera Burukina, o de y'u lafiya. Hali ni fagali be ke Burukina,

a te Kôdiwari bo, k'a masorô u ka Burukina sigi san 4 jaalen kôno, yen sénékélaw y'u ka mögo 3 dörön de faga. O temennen kô, baganw bugunna, sorô kera, yiriwali ni lafiya fanakera. Okoson, misisogo kilo kelen kera döröme 50 ye, ka nonkene litiri

kelen ke döröme 15 ye, ka sorô o waati kelen na, misisogo kilo be döröme 180 na Kôdiwari kôno. Misi be sandöröme 3.000 Burukina kôno, ka t'a feere döröme 7.000 Kôdiwari kôno. O ye jamana fila jagokelaw nata wuli babolo «Lereba» fan fila bëe kôno. Baganw ni nono ani di ni sikolo, olu be bo Burukina, ka t'u feere Kôdiwari. Malosene ni kogo ani magonefenw be bo Kôdiwari, ka t'u feere Burukina. A kera cogo o cogo, sénékélaw, bagantigiw, jagokelaw, ani bolifentigiw bëe lajelen be sorô ke samiyé de kôno. Ni tilema bora, bagantigiw be kôngan. Baganw Iadonni n'u labaloli be geleya Burukina kôno, k'o sababu ke ja n'a masibaw ye. N'uk'ubetaa Kôdiwari bagannabalo kama, oy'a danma segenn'a danma wariboye, ka takisi sara duwani na, wali ka surofenw di polisiw ni zandaramuw ma siradaw la. A ko be geleya tilema fe, fo Kôdiwari seginni be jigin dôw kôno. Jamana fila faamalamogow ye nogonkunben caman ke, walasa k'a ko bila bolo kelen kan. Nka, hali sisan, cogoya ma sor'a la. Okama, dôw yere be k'u laben ka Gana jamana magen.

A YE KIBARU BILASIRA

Walasa "KIBARU" ka kalanbagaw nekorota - f'olu bëe k'a baarakelaw bilasira n'u sen donni y'a dilanni na. O Bilasirali wale ye letere sebenni de ye k'u ci "KIBARU" ma. O siratige la, sebenni be ke ten minnu kan, olu dôw file sigiyorow kunnafoniw, hakilijakabo kumaw, maanaw, nsirinw, ntentenw, kumakoromaw, yekewani poiyiw. O temennen kô, hadamadenyakow, politikkow, nafasorakow, skow, dônkow, ani yiriwalikow, olu taamuyalicogo, aw yerew bolo. Mali, Afiriki ani dijine kôno, olu fana be se ka seben, zurunali, "KIBARU" dilancogo

kan, i k'a kunnafoniw janyali n'u surunyalı, a kônkow diyali n'u goyalı, a kalanni nogoyali n'a geleyalı, an'a fotow ye cogow.

Bataki minnu kônkow mana ne kosèbe, olu be bo Kibaru kôno, ka tila k'u kalan arajo la, jumadonya fe, poyikan-poyi waati. O temennen kô, letere numan cibagaw bëna ladiya ni Kibaru soroli ye san kelen kono fu. N'awb'afe, kawia ye "KIBARU" kôno, a nininendon aw fe, aw k'aw ka bugunhatigeseben n'a be wele "Karidante" k'o la nogon ci "KIBARU" baaradala. AN ka aderesi file KIBARU BP 24 BAMAKO (Mali)

Soko dugusigi dadiyara warabilenw na ka temen mogow kan

Soko ye dugu ye, min be Böndugu marabolo fe, Ködiwari jamana kono. O marabolo ni Abijan ce ye kilometere 350 ye. Sokodugumogow hake ye mogo 6.000 ye. Kabini lawale la, a dugumogow ni warabilenw dorogora nögon na, fo ka sigi dadiya warabilenw na, ka temen mogo yere kan. O sababu bora dugu sigibaga folo de la, min togo ye Nana Mela. Ale de ye warabilenwdege a yere la, k'uladon, k'u labalo, fo warabilenw ye kungo bila, ka yelema dugu kono.

Taalen nefe, warabilenw kera Soko dugu dasiriw ye. Mogot'u gen. Mogot'u bugo. Mogot'u faga. Warabilenko nana ke dakabanako ye, min ye Soko dugu togo bo, k'a lakodon, fo

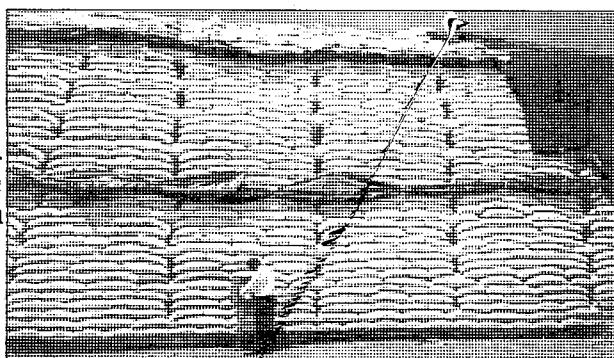
mogow be bo yero bee la, farafinna ani farajela ka n'u ne d'a kan. Sanni Nana Mela ka faatu, a y'a geluya a ka dugumogow bee ma, ko mogo si kana baasinako ke warabilenw na; ko bee k'u gasi sigi; ko ni mogo min m'a ka kumakan labato, a ka danga b'o tigi ko. Warabilenko tora senna o cogo de la, fo ka na a negebo denmisennamogo caman ani diinelamogo caman na.

Osiratigela, Soko dugu kin 7 cerø, kin 2 cerøla, minnu mogow wulila, k'u ni da warabilenw genniko kan, ka bo dugu kono. O ma ben kin tow mogow ma. Olu y'a jira ko warabilenko ye laadalako ye, min te se ka wuli cogo si la, k'olu to balo la. U y'u kali nögon ye, bee nena, ko ni mogo min ye baasi

Mun ye kabakise songo damatemen yelen Benen jamana kan ?

Benen jamana kan, san 1993, kabakise kilo kelen songo tun temen sefa d11 kan. Nka san 1996 be se tuma min na, kilo kelen songo sera sefa d.28 ma. Jatemine döw y'a jira ko san 1997 kono na, a ka c'a la kabakise kilo songo be sefa d. 36 ma. Mun nana ni nin geluya in ye?

Sefa nagasili te se ka ke geluya

in sababu ye k'a d'a kan a jirala ko sefa fanga nagasilen kofe, kabakise songo ma bo a no na. Geluya in daminen san 1996. Zuluye kalo la, san 1996, kabakise kilo songo kera sefa d. 40 ye. Kabini o kera hadamadenw bor'u ja kan. Kuma cayara.

Mogo caman y'a miiri ko balofeerelaw ka baara ye nin ye. Jamana baloko sabatili ciyakeda y'a jira ko jagokelaw no te, k'a sababu ke olu ka tono te temen sefa d. 2 kan, kilo kelen kan a cayalenba ye sefa d. 3 ye. K'o yere ka dogo kosebe, n'i ye mobilisara jatamine.

Hadamadenw kamanaganna. Dowko kongo donto don jamana kono. Mogot'u nan'a jira ko foyi ma kabakise songo geluya baaradenw cayali ko kotonu dugu kono. Ko goferenaman be sojow la dugu fan bee fe. K'o

baaradenw bee lajelen ka dumuni mandi ye kabadeye. Ajirala ko mogo man kan ka kala turu nin kuma kan, k'a sababu ke kotonu dugu döron te se ka ke Benenjamana bee ye. Mogot'u whakili taara kabakise boli la jagokelaw ni goferenaman fe, ka t'a feere jamana kokan. O yoro fana la, a jirala ko goferenaman ye kabakise laboli dabila a yere togo la, kabini san 1995.

Nin kelen-kelen si te ka jate k'a ke kabakise songo dakabana yelenni kun ye. Bee lajelen benina min kan, o ye kooriko de ye. A sabatira ko san 1992, ka se san 1993 ma, kabakise kilo tun te temen sefa d. 8 kan. Tuma min na senekelaw y'a ye ko nafa te kabako la, bee y'a nesin koorisene ma. Koeriforo taari kelen tun be min bolo o y'a ta ke tari saba ye. An be don min na i ko bi, koerisongocayalen be ka kabakise songo saman ka yelen.

Piyeri Baro.

ke warabilenw na, o tigi t'a ni si ta. O de kera mogow sirankun ye warabilenw genniko la.

Warabilen lafasabagawy'a kolaban ke bönko ye; ko ni fenjugu ofenjugu kera dugu kono, o sababu ye warabilenw gasi sigibaliya döron de ye, min be na ni böne ye. U y'u sinsin oyöröde kan, ka mogow hakili sonya, k'u lasiran, walasa warabilenko ka sabati ka t'a fe. O sabatili kama, bönekofen ofen mana ke dugu kono, u b'o turu da warabilenko kun. O siratigela, desanburukalotemennen na, kelekela döw benina a kan, k'u ka nögon soro dugu feleba kan, ko ni min sera min na, o b'o faga yen. Olu tun ye mobilibolilaw ye. Kelen be bo Gana, kelen be bo Ködiwari. U n'u nökanmögow y'u labentuma min na, k'u kunda kelekoyor kan, u taar'a soro dugu warabilenw bee jolen be k'u makonon. O y'u dabali ban, k'u kono gan, k'u siran, fo ka keleko b'u kono, k'a masoro u bee y'u yere nini, k'a ko kera galomajirako ye. O kera dugumogó minnu nena, olu dara a la ko warabilenko te ko gansan ye. Cekoroba do y'a fo ko san do la, warabilen fila kelela fo do ye do dawolo jogin, k'a peren, fo k'a joli bo. Cekoroba y'a jira k'o kera muso kono ma do nena, min ma warabilen joginnen makari mine, fo k'a ta ke yele y'o ma. Muso jiginna den min na, o dawolo tun joginnen don, k'a peren, fo k'a joli bo, i'n'a fo warabilen ta kera cogo min na. O galomajirako fana ye mogow da warabilenko la. O temennen ko mogow b'u da falen warabilenw na haminanko fen o fen na, o be nénabó u sago la.

Kabini lawale la, a ko donnen be Soko dugumogow kun ma, fo ni warabilen min sara, o be kasange, k'a su don dingé kono, i ko hadamaden. Warabilen kelen si te don kaburu kono ni mugukan ma wuli siye saba, ka soro ka kaburu datugu. On'a taa bee, a ko ma se ka döw kun mine cogo si la. Olu ta ye kerefe kuma ye. Bee be siran dugu cekorobaw ye. O de koso Soko warabilenko meennna senna, fo k'a ke laadalako ye. A b'o bolo de kan sisani.

Kibaru Kanubagaw Kuma Yoro

KIBARU» KA BONYAMASEGIN KA TAA BANIKONO MA.

Kibaru n̄em̄goyaso sewalen ka foli, tanuni, ani walenumandōn be ka taa kunukukaw ka c̄ek̄oroba hakilimaba. Banikono Konate ma. A ka bataki k̄onokow b̄ee faamuyara kosebe. Maakoroy'a jira batakik̄onokojamana danbe k̄orow ka kan ka bo kibaru s̄eben k̄ono, walasa demisēnw k' u yere don. Banikono ma fosi fo t̄ne ko. Nin ko ye kibaru n̄em̄goyaso haminanko belebele do ye kabini tumajan. Nka, danbe k̄orow ni ko k̄orowb̄e b̄o da k̄orow de la ka dontulo kuraw de la d̄e ! O la, an b'a nini Banikono fs a k'a jija, ka to ka jamana ka danbe k̄or d̄ow lakali Abu Konate ye, o k' u ke bataki ye ka ci an ma, walasa an k'o bo kibaru s̄eben k̄ono, jamanaden tow ka t̄omoli k'o la, bawo sanji 90 te sanji 9 ye!

O kofe, maakoroy'a n̄inini min ke Badama fe, k'o ka taa ale kalan buguda la, o kuma diyara an ye, k'a bony'an ma kosebe. Ale be yoro min na bi, a be se ka kalan min na, o ye bamanankan s̄ebenni ye. An baarak̄ejogon Abu Konate bc se K'i jija o la, sanni Ala ka Badama ka taali latigejen. Nka, minye hadamadenya taabolow ni an ka jamana danbe k̄orown'a kokorobawye, ale Banikono de be maa kalan olu la; m̄ogo tc se k'ale kalan olu la. Halibi, an b'a nini Ala fe an ka maakorobanikono Konate ka meen an k̄oro, a yere ka to ka dugawu ke an ye sanga ni waati b̄ee, sabu sije ni Ala ka surun kosebe.

Kodiwari Kariti sezuruko

Nin ye ne ka bataki folo ye ka ci «Kiabru» ma. N'i y'a men ko j̄oninkunnandi, a fo sabunuman. Ne ma lakoli ke, n̄ma larabukalan ke. Ne ye n to Kodiwari jamana kan yan, ka kibaru bakuruba san, n̄inan y'o san

fila ye. Bamananw ko fen min ka di m̄ogoye, ot'itooro; sankobamanankan, ne faso wolokan! N'i ye d̄enkili min men numudennin da, numucekoroba de y'a da. Ne kamanagan na ko kelen na, anw n'an siginogon jamanaw furance la, kerenk̄erennenya la, an ni Kodiwari jamana. O ye karitidanteko ye. N'i bora Mali la ni karitidante min ye, ka don Kodiwari k̄ono, o y'i ni here faralen ye nogon na; hali n'i ye kariti sezuruta, a be waajibiyia ikanika sefa k̄emefila sara. O geluya b'an kan kosebe. Ne b'a nini Mali goferenaman n'a depitesoba fe, u ka sodansow siri; sodanso ye mun ye ? O ye kariti sezuru ye. Ntori sennob̄o tuma ye a jilama ye. Kariti sezuru nafa ka bon kosebe.

Abu Sogodogo
Kodiwari. Anibilekuru

Wuludoka wale ye mogow Kabakoya Jikorōnin

Nin dakabanakoba kera jumadon, marisikalo tile 21, san 1997, Bakorōnin gudorōn kan; gudorōn min be taa Kalaban-koro.

Tuma min na npogotiginin do n'a ka danfinwulu be siraba kan ka taa, kamalennin mototigi do nan'a jo, ko npogotiginin ka yelen a kofe, a ka taa abila a taayorola. Npogotiginin yelenna kamalennin kofe.

Kabinimototigi in ye wulutamañogon yelen a kofe, daga wulila, sonkala ma ye. Danfinwulu in murutira pewu. Ay'e kasi damine. A be to ka boli ka t'a jo kamalennin n̄fe; k'a K'i n'a fo a bena mototigi min'e.

Kamalennin nan'a jatemine ko n'a ma npogotiginin jigin ka bo a kofe, a tena sira soro wulu in fe. A y'a jo ka npogotiginin jigin ka bo moto kan. Tuma min na a be ka npogotiginin jigin ka b'a kofe, temenbagaw y'u janto wulu in na. Bees lajelen tun y'a miiri ko wulujato don.

Jaa fate wulu inna! Kabinin npogotiginin jiginna ka bo mototigi kofe, wulu y'a kulamaa-lamaa ka tugu a tigi ko. Bees

taara n'a ka sira ye. Nin be mun jira ? ko ni wulu marala konuman, a be dudenw lakana du k̄ono, an'a k̄okan. Sanko an be nin woteko waatiw la sisan ! Tuma b̄ee, i b'a men ko do tununna. M̄ogo tununtaw be ka caya; denmisēn b'a la, maakoroba b'a la. Nin wulu nogonna mana soro m̄ogo o m̄ogo bolo, o tigi ka denmisēnwtēna ta dudala, k̄atēmen n'o ye. O tuma, an k'an hakili to wuluw la kosebe.

Saliya Jara
Bamako . Bako. Jikorōnin

Madina Sako Balikukan Karamogow Kalanna Fotota la.

Kalan min kera Madina-Sako dugu k̄ono, fewuruyekalo la, san 1997 a nafa tun ka bon kosebe. Kalan in tun be s̄ebenni k̄ecogo numan, ani foto tacogo kan.

Balikukan karamogow bisaba ni naanitun b'a k̄ene kan. U b̄ee lajelen degera s̄ebenni k̄ecogo numan na, walasa u ka batakiw be se ka faamu kosebe. U ye fotota fana kalan ka se o la. Metere hake min ka kan ka don fototala ni mogow walima fen Fototata ce, ani foto ka kan ka ta waati minnu na; ani mogow jocogo n'u labencogo, walasa u foto ka se ka ne. Misali la, ni jama don, denmisenninw be jo n̄fe.

Walasa a ka don ko kalan in faamuyara kosebs, karamogow b̄ee ye nogon fotota kelen-kelen. Kalan in kera sababuyemogow 34 b̄ee lajelen ka se s̄ebenni k̄ecogo numan ani fotota la. Ko ji be don ko la doonindōnin. Mogow kana koroto u niyoro koro. Ala te n̄ine mogow si ka s̄egen ko abada. Balikukan karamogow ka kuma cayara. Ko doonin ka to ka d'u ma u ka s̄egen sara ye. O ye t̄ne ye ! Nka halibi karamogow k'u jija. U ka do fara timinandiya kan. N'i kalanbagaw cayara dugu k̄ono, caman be bo dugumogow ka juguya la, sabu caman be hakili soro.

Kak̄o kané Ntamadi
Madina-Sako. Bananba.

Musow ka kan k'u jija kalan fe.

Nin ye wele ye ka nesin Mali musow ma; uk'ujia ka kalanké, bawo ne y'a jatemine, «Kibaru» ka bataki sorolen minnu be kalan Arajomali la juma o juma, nege ne tan ni kelen waati la, musow ta ka dogo a ko la kosebe. Musow ka kan k'a faamu k'u kalanni nafa ka bon jamana kan kosebe. Ni muso kalanna, a be ke sababu ye ka saniya don du kono, ka keneya sabati du anijamana kono. N'o kera jamana be taa ne; soro be sabati. Ni saniya te yoro min na, keneya te yen. Ni keneya dun te yoro min na, soro kuma yere te se ka fo yen. N ka foli be ka taa kibaru baarakelaw bee ma, ani Senu Jara, ka bo Kuñuku.

Bafa Konate
Konsofon Namina

Joyila Musow nogonna ka dogo nakobaara la.

Joyila musow y'u ka fuwari sigi senkan sibiridon, marisikalo tile 8, san 1997, ka ben dije seleke haani musow togoladon ke enkereninen ma. Dugu minnu tun be fuwarikene kan, oli file; Joyila dugu; Marakakungo sekiteri; Fana n'a mara; Bankon'a mara; Mena n'a mara; Masigi n'a mara; kulu sekiteri; Bankon'a mara. Dugu minnu ye dannike, oli ye kula anj. Me ja ye. An be san caman bo bi, kula be canayajala soro Joyila fuwarikene kan. Dugu tilanan kera Mena ye ninan. Kula musow cesirilen don nakobaara fe cogo min na, a ka geten dugu were ka fuwari nekun soro u la. Mone kelen min be Kula musow ia bi, o ye sirantanya ye. Kula ni Joyila ce ye kilometere 50 ye; n'o sira tun dilannen don, k'a ne, o tun be musow deme u ka nakofenw feereli la kosebe.

Dirisa Fonba N°1
Balikukalan Karamogo
Kula. Joyila.

Bi Denmisew

Ne Banikono si be sanji 90 la ninan. Ne be laadilikan kelen in lase kibaru nemogow n'a kalanbagan bee lajelen ma. Ne b'a jini aw fe, a' k'a jija ka

jamana ka danbe koro dow bo kibaru sebenw kono. Obese ka ke sababu ye denmisew k'u yere don. N'o te, bi, denmisew fililen be yere ma kosebe. A sabatira ko denmisew minnu be taa dugubaw kono, n'olu seginna ka na, caman be yen minnu te son u n'u bangebagaw k'utegé don tomin kelen kono. Yerédonbaliya dan te nin wale ye wa ?

Nka, anwkorola ka ban anwta nogoyara a ko la sa. Ne ma kalan. N b'a fe Badama Dukure ka na n kalan an ka buguda la. N'o ma ke ne te se ka kalan bilen de !

Banikono Konate
Kuñuku. Konsofon Namina.

TOGODALAMOGOW KU COKODO FINIFEERELAW LA

Ko-ke-nkelen-ma de bewulu ke saraka ye; n'o te saga de nogon te. Nin ye laadilikan ye ka nesin an balima togodalamogow bee ma. Ninan y'a san fiia ye, mogonogenna dow nesinnen don togodalamogow ma. Aa! o ko kelen be lebu dan bee lajelen ye. U y'anw koni soro ka ban ! Anw t'a fe u k'an balima togodalamogow werew soro, k'u coron, k'u malo, k'u lebu.

Mogonogenna ninnu ka baara fie. U be finicamanta, kataa togodalamogow negen ka finiw jurudon u la, ko sanni sanyelema ka se. Ni san yelemana, aw be finijuruw sara. Ni san yelemana, finitigiy mana na jurukani na, o ye lebu dan bee ye. Fen o fen, n'o be mogo maloya, u b'o k'i la, k'i malo sigida la.

Ni mogo ninnu sera aw ma, u be se negenni na cogo min na, n'aw m'a cogo don, u b'aw soro. N'aw y'u ka finita julu la doren, o koro ye ko aw k'aw sigi ka malo kono aw sigi nogonw ce la. N ka foli be ka taa Saliya Kumare ma, ka bo Merijela; ani Siyaka Kumare, ka bo Fiyena; ani Sheki Madu So n°1, ka bo Ntinenga; ani Umaru Kulubali; ale

sigilen don Buwake, Kidiwari.

Sumayilake Kulubali
Fasumugu Kula Kulukoro mara

MALI BILAMA N'A KOROLEN CE KA JAN

Ninan ye ne san 65 ye; nka o n'a taa bee, n be kibaru kelen in lase kibaru kalanbagaw ma. N'i ye Mali laje bi, i b'a don ko maliden n'a korolen ce ka jan nogon na kosebe.

Folo, ni denmisennin tun ye kojugu ke i jena, i tun b'a minn k'a bugo kosebe; fosi te bo a la. Nka bi, n'i y'o ke, ni Ala ma fara i kan, bangebaaw b'i yere bugo; n'u m'o ke, u be taa n'i ye fangaso la. Halibi, an be dugawu ke, Ala ka hakili numan d'an ma. Anw korola; anw ta nogoyara ka ban. An ka here be nema min bolo, Ala ka jamana kalifa o ma"

Tata Tarawele
Kuñuku Konsofon Namina

SIGIDA TE LAKANA SIGIDA MOGOW KO

Ganda, kelaimuru, Kaakoyi, ani Zantigi ye nogon soro ngalamajan suma la, fere la. Ganda be ka dafu fugar, k'a ke julu kise ye. Kelaimuru be ka jelle da diya. Kaakoyi sigilen be, k'a semo jiri la, ka tasuma ke a ka tabadaga kono. Zantigi be ka karata da. Ganda ye Mamuru nininka a ka jelle dadiya kun na. Mamuru y'a jaabi ko a be taa jiritige la.

Ganda: Ekojiri be kungoin kono tugun? Kelaimuru: Jiri konisbekorodogoyara ! Fo n'i ye

kilometere 6 nogonna taama. Kaakoyi : Kilometere 6 y'a la here ye. Waati be na, an tenu jiri ye an ne yere la tugun. Hadamaden nogon tijelikela te ! A yere de b'a sigiyoro nagasi.

Zantigi : Nin dun bee la, n'an ma jiri turu k'an yere sutura, hun !

Ganda : Nin ye hakili numan ye. A fo an tenu dabali tige jiriko in na ? Jiri be sigiyoro daamu, k'a tanga ja ma. N terike, e ye mun ke ja keleli la ? I bena mun ke ?

Yusufu Fane
Balikukalan karamogo
SALA Kulukoro sira kan.

Sorocogo were sorola den na

Sagamuso min tōgō Doli, n'a wolola san 1996 zuluyekalo la, a dilanbaga ye Ekosijamana nimafenw nininikela dō ye, min tōgō ko Yani Wilimuti.

Doli ye sagaden musoman min ye, a n'a towmankan; barisa a filaninjogon ye sagamusoba de ye, a ni min te filan ye, nka u b'i n'a fo woro n'a feeren, minnu ma wolo waati kelen na.

A dogolen te mogosi la ko den be wolo ce ni muso ka kafonogonya de senfe. O kafonogonya de be se ka kōnomaya lase muso ma. An b'a fo o yoro la ko muso lajora.

Lajoli ye muso ka balokise (owili) ni ce ka balokise (siperimatozoyidi) ka njogonnasoro de ye. Ni siperimatozoyidi ni owili ye njogon lasoro, ubek'e fanye. An be se ka fan min wele ko denfan. Hadamaden dacogo yere la an'a ka dinelatige taasira yere la, sorocogo were man kan ka soro den na, ni nin cogoya kofelen te.

Afor'awyesanfe ko jenogonya senfe, ce be a fan do di; muso fana b'a fan do di. O fan fila minnu te suguya kelen ye, olu de be dorogo njogon na, ka yelma ka ke fan kelen ye, n'o ye denfan ye.

An b'aw ladonniya min na, fo ka na se Doli soro ma, sorocogo were tun te nimafenw na, ce ni muso ka kafonogonya ko. Nka, Yani Wilimuti nana kabako jidaani ke den sorocogo la, k'o sababu ke sagamuso Doli

soro ye sagamuso were fan kelenpe la, min bora sagamuso were sinbaraw la.

Kabini Ala ye dije da, nimafen ma deli ka dilan folo ni fen were ye ceman balokise (siperimatozoyidi) ni musomanbalokise (owili) ko. Nka Yani Wilimuti folo de ye nimafen dilan ni nimafen were sinbara kise dō ye.

A ye nimafen min dilan, o ye sagamusodennin dō ye, a sera ka

Yani Wilimuti

min dilan ni sagamuso were owili nagaminen ye dōwere sinbara kise dō la, fen min njogon ma deli ka ke dije kono folo. Sagamusodennin min tōgō ko Doli, a wololi nin cogo la, o ye dije laalimuwa ka donniya lawereli de jira. Nka min be wale in na, Doli wololen min file nin ye, ni Yani Wilimuti y'a njogon baa yirika dilan, u bee be ke woro n'a feeren ye, minnu te dan bojogonfe doron ma yeli la. Woro n'a feeren min don, sangara o sangara mana ke woro folo la, o sangara njogon be ke tow bee la.

Kuma lasurunya la, Doli n'a filanin njogonw mana ke, i ko we e kelen baganw, bana o bana mana kelen soro, o bana kelen be tow bee mine. O ye fen ye, min be se ka were ci yoroni kelen.

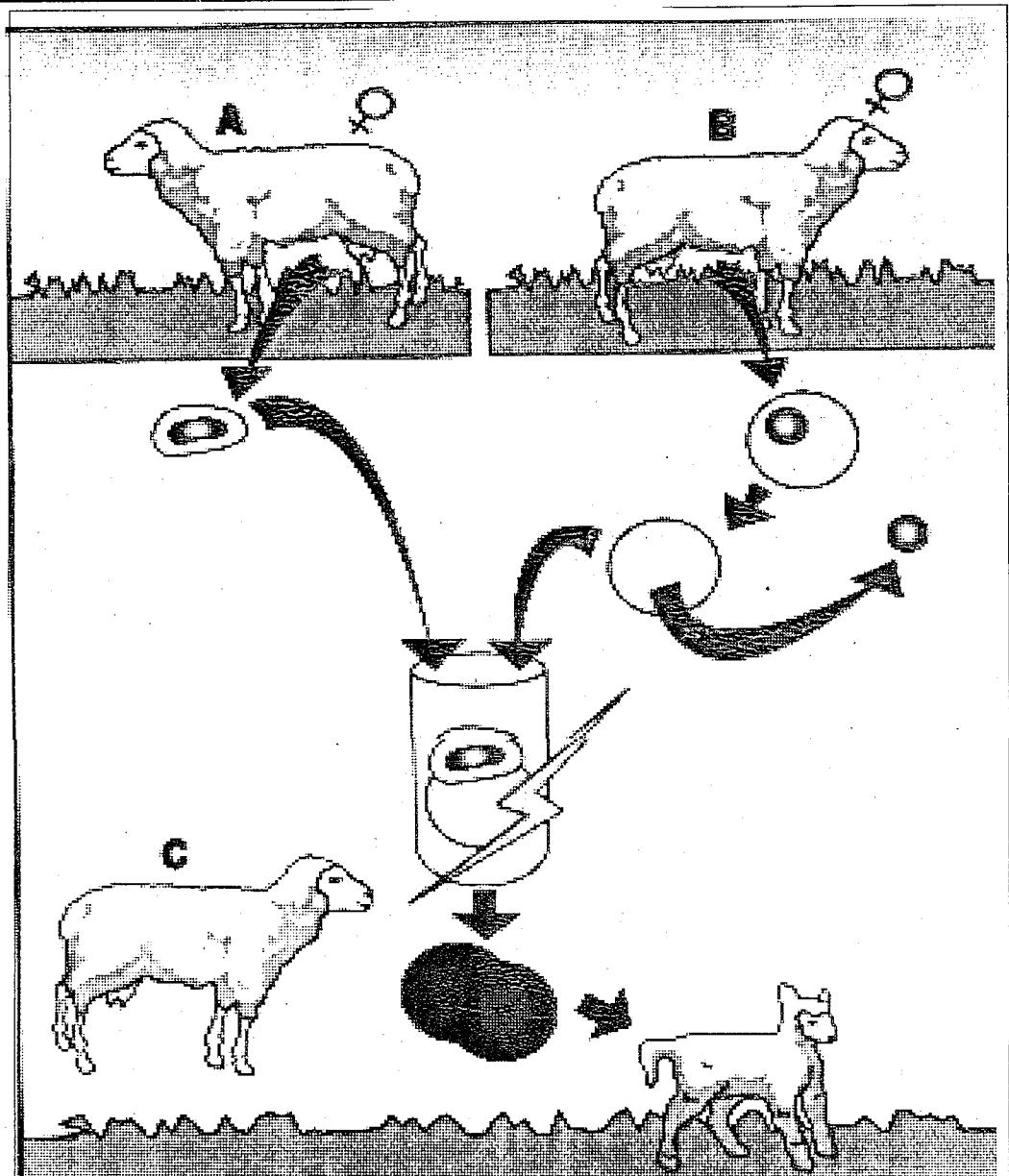
O de koso Yani Wilimuti ka donniya sorolen in ye faratikoba ye, bawo nininiklaw mana a fo don o don k'u be donniya in sifile hadamaden na, a be se ka na ni tijeniba ni kasaarabaw ye dije kono. Doli hadamaden ma kelen be se ka dijekonomogow bee halaki.

Faransi nininikela dō, n'o ye ERENE FIRIDIMANI ye, ale de folo ye hadamaden dilan were kono ni ce balokise (siperimatozoyidi) ni muso balokise (owili) dorogolen ye njogon na. ERENE y'a jira koni Doli wololen te, mogosi tun te se k'a miiri ko den be sorocogoya were la, n'a ma ke ni ce fan ni muso fan dorogolen ye njogon na. A ko Yani Wilimuti n'a baaraknjogonw ka wale kabakomayoro ye min ye, o ye sagamusodennin dō dilanni ye ni sinbara kise dō dorogolen ye sagamusodowilila, n'o y'obalokise ye. A ko jore min b'ale la, o ye Yani Wilimuti ka wale in sifileli ye hadamadenyanfan. Denwolo in min file nin ye, n'a be se ka ke ce ni muso ka kafonogonya ko, nafa kelen min b'a la, ERENE ka foli la, o ye Kōnanmusow demenni ye ka den soro, bawo ce fannimuso fan bee be

se ka falen ni hadamaden farikolo yoro wëre kise do ye.
 N'a bora o la, ERENE ko ale te jen n'a ye cogosi la hadamden ka dilan sagadennin Doli cogo la, k'a soro a ma ke ni ce ni muso fan dorogolen ye nogon na. A y'a jira k'an ka kan k'an dacogo sariyaw latiime, bawo ce ni muso de be je ka den bange. Den mana bange, a be fa cogoya dôw ta, ka ba cogoya dôw fana ta. Kabini dijé dara, hali den minnu ye filaninwye, den minnu yefa kelen ba kelen ye, fen dôw b'u bee lajlen ni nogon ce. Nka n'a fôra ko ka den dilan min si bee be se ka jaasi i k'a yere bora min na, o te hadamadenya wale ye. Hadamaden dilanni mana dan Doli dilancogo dôrôn ma, o b'i n'a fo, izini be mibili suguya kelenw dilan cogo min. Finc kelen mana ke fôlo la, o nogon be k'a tow bee la. O ye mogoninfinkelen ye negekuru ye. Hali dôgotôroya sira kan; Doli nogon dilanni ka kan ka kô. Hadamaden somayelelimali don, k'a ke sidonbali ye, k'a danbe don bogô la.

Ni nininikela ninnu tor'u yere ma, don do u bëna den dilan k'a labona wéri kôno fo ka kalo 9 dafa. A k'olu kunnadiyayoroyemin ye, Faransiye sariya dôta min be denwolo fan o fan konfen wëre kôno, ni denba kônobara te.

An be don min na, i ko bi faraje jamana caman be k'u bolo di nogon ma, ka subahana fendilanna ninnu bali hadamaden yelimali la k'a ke fen sidonbali ye.

Sagamuso fôlo (A) sinbara kise do bora, k'o bila sagamuso filanan (B) denwolo fan kan wéri kôno. Kuran mana bila kise in ni denwolo fan na, o b'u dorogo nogon na ka den konojito walawalanni damine. O denkonoji be bila sagamuso (C) sabanaw denwoloso kôno. Den min wolo la, o kera Doli ye, n'o filanin nogon ye sagamuso fôlo (A) ye, nka u te filan ye.

KIBARU JINI SEBEN

Togo ni Jamu .....
Dugu wali sokala .....
Arondisiman .....
Serikili .....
Mara .....
N'b'a fe, ka «KIBARU» soro, kalo o kalo, san kelen kôno. Wari sarata ye Mali kôno dôrôme 300 ye, Afiriki kôno = 600, Jamana wërew = 1000

(Nin seben in lafa, k'a tige, k'a ni wari ci, nin aderesi la:

KIBARU - BP : 24 - BAMAKO - (Mali)

Afiriki denmisénw ka bana caman laban ye saya ye

Boloci be denw kisi bana caman ma

Dijé jamanahoronyalenw ka tonba, n'o ye «ONU» ye, o bolofara min nesinnen be kenyakow ma, n'o be wele ko «OMS», o mögo faamuyalenwy'a jira kobana suguya, fenofen mana denmiséninw mine, ni bangebagaw ma wuli joona, a laban be ke tijeni ye. O te fen wére ye densaya ko, min ka ca desebagato jamanaw kono, ka temen setigi jamanaw kan.

Densaya kunbencogo te fen wére ye banakunbenko, mintejetiminandiya ko, ka denfurakeliyow sirataama, ka dogotorow ka bilasirali kumaw labato, ka denmisenninw tanga nogolenyakow ma. O siratige la, fen min ka ni, ni nimisa t'a la, o ye laben ye, ka denw kolosi, k'u labalo konuman, k'u ladon konuman, k'u boloci, k'janto u la tuma bëe, walasa bana ka na ita itegé ma. Ni denbatigi min ma njen, a ma salaya, o denw ka banako te ke i n'a fo denbatigi labilalenw denw ka banako. Ob'a jira ko denbatigi doron de b'a den kisi bana ma. N'o te, den te se ka fosi k'a yere ye n'a ma krobaya.

O de be na ni denbanaw kunbenni ye joona, denbatigiw fe, sanko bana minnu be denw mine k'u ncinin to. O b'in'a fo kñoboli, sumaya, ni dòw b'o

furakeliyow ka ca minnu kono. O n'a taa bëe, denbatigw be soro kungokonona dòw kono, minnu denw te bana u njenma cogo si la. A kera cogo o cogo, densaya joona barika bonyali Afiriki kono, o te hëre ni taamaseere numan ye, k'a masoro, bi denw de ye sini maakorobaw ye.

O siratige la, bana kofolen minnu ye densaya joona sababu ye, n'u kunbenni te donkelen baara ye, olu cogoyaw file :

- **Konobiliana:** Ale ka tijeni ka telik soro den ma san 5 dafa folo. A be soro jinogolen fe, wali balofen nogolenw. Ale de be den 800.000 hake faga san o san Afiriki kono. A fura ye kenyajide ye. Kñeyya jekulu min ye «OMS» ye, ani denlakana jekulu min ye «UNICEF» ye, olu y'u bolo di nogon ma san 1996 kono, ka je ka konoboli

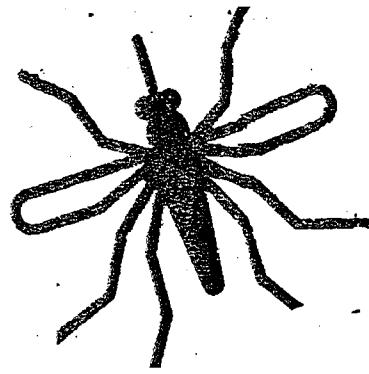
kunbencogow jensén furakeliyow la walasa k'a kasaara dögoya ka t'a fe.

- **Kogodimibana:** Ale fana ka tijeni ka telik, ka soro den ma san 5 dafa folo. O den suguya miliyon 75 minnu be Afiriki kono, a be den miliyon kelen ni tila de faga olu la, san o san. Jekulu kofolen fila in, n'o ye «OMS» ni «UNICEF» ye, olu y'a kunbenni damine jamana 28 kono. O koson, u ye dogotoro 700 ani furakelila 4.500 laben a bana keleli

kama, min fanba ye ninakilidegun ye.

- **Sumayabana:** Ale ye farigan ye, min be wele «kono», wali «palidisimu». Abana be sorojamana 90 minnu na dije kono, o tilance be Afiriki dugukolo kan. O deb'a juguya jira, k'a masoro a fana be den miliyon hake faga san o san, ka sor'uma san 5 dafa folo.

A be mögo miliyon 300, wali miliyon 500 de mine san o san, dije kono. O mögökemekulu kelen-kelen bëe kan, mögo 90 be bo Afiriki kono. «OMS»

A'ye dögötörösow segere joona ni farigan ye den mine. O be se ka'kisi!

y'a jira kosumaya be den banabaatow faga, fo ka se den 10, wali den 30 hake ma, den banabaato 100 kelen-kelen bëe kan; ko Afiriki kñomögow 100 kulu kelen bëe la, mögo 7 doron de sigilente sumayabana sorojorola. O de be na ni sumaya ka kasaara bonyali ye.

- **Binédimibana:** Ale bana nogoyal, denmisén kunda, o be «OMS» ka porogaramu 9 nan feerew la. O feere ye boloci ye, san 1997 kono, walasa ka den 80 hake kisi a bana ma, kemekulu kelen ceman. O feere tigera jamana 77 kono, ka ban. A jirala ko n'a bana ye mögo min dennama bije mine, n'a ma furake k'a ne, a b'a tigi faga, k'a si to san 35, wali san 45 la. A kera cogo o cogo, a jirala k'a fura folo ye boloci ye. O gelya caya o caya, n'a ma ke den 70 la, 100 kulu kelen-kelen bëe kan, sanni san 2000

ce, kasaara barika be bonya, bawo, a be mogo 50.000, fo 130.000 l'éddenne de faga san o san.

• **Senfagabana** : Kabini san 1988, jamana minnu be «OMS» jekulu la, olu y'a naniya, k'u be n'a bana kele k'a silatunun. Osiratige la, kele ye do bo banabaatow hake la, fo k'a jigin, ka se 80 ma, kemekulu kelen-kelen bee kan. O kele kera sababu ye, ka jamana 140 bo senfagabana bolo pewu san 1995 kono.

O m'a bali banabaato mogo 100.000 hake ka soro, san o san, jamana 67 kono, a bana kejelen be ka ban yoro minnu na, n'o ye Azi ni Afiriki ye. Ale fana fura ye boloci doron de ye. O gintanw labenni de be senna sisani «OMS» ni «UNICEF» an'u demebagaw fe. A nafolow n'a furaw an'a minenw bokun ye walasa ka se, ka den miliyon 80 boloci dije bee kono. O be to serina, jekulu do ka hukumu kono, fo ka senfagabana silatunun.

• **Noninsa** : Ale fana keleliko n'a silatununni fo kabini san 1989, dije jamana kuntigiw ka denlakanali kunben senfe. O benna «OMS» ma, min y'a naniya k'a bana kasaara barika dogoya. O siratige la, kele ye sira soro yoro daw la; ka temen daw kan. A kera cogo o cogo «nonin» ye den 11.570.500 de mine san 1995 la Afiriki jamanaw kono. Den 551.000 de sara o'banabaatow la. A jirala ko «nonin» te ban ni feerew ma tige ka denmisenninw boloci.

• **Jancyi** : O ye negetigebana ye min be denw faga u barajuru tigeli senfe, k'a sababu ke barajurutigelan hogocogo ye. O be se ka ke muru ye, wali «siso», wali «lamu» yere. A fana be den 5, fo 10 n'g'on faga den 1.000 ceman. Ale kunbencogo ye denw barajurutigelanw saniyalu ye, ani ka musokononaw boloci, ka kon u jiginni waati ne. O jiginni ko bee ka kan ka ke jelanya kono.

Mara kelelijekuluw benn'a silatununcogo kan dije bee kono

Bana min be wele ko mara, n'a laban be hadamaden je fiyen, o kelebaga mogo faamuyalenw n'u demebagaw, n'o ye dije jekuluw n'a nafalotigiy ye, olu ye n'g'on kunben setanburukalo tile 17 f'a tile 20 don. Pari dugu kono, Faransi jamana la. A kunben kera mara keleli jekulu min hukumu kono, o ye «OCP» ye. O sigira senkan kabini san 1974 la. Ajekulubolofara do sigira Afirikkijamanaw bee etogola. Obolofara be wele ko «APEC». O n'g'mow tun b'a kunben kene kan.

Mogo kofolen ninnu ka kunben tun nesinnen be mara keleli feerew bolodali dema, walasa k'a bana silatunun dije kono, sanko a dadigilen be yoro minnu na, ka temen yoro tow kan, n'o ye Afiriki jamanaw ye. O Siratige la, mara keleli walew dantigera ka ben waati min ma, o'b'ata san 1996 la, fo ka se san 2007 ma. Amusakaw bee lajelen nafolojate minera san 10 kono, k'o ke dolariwari

miliyon 161 ye, n'o be ben sefawari miliyari 80 ni miliyon 500 hake ma. Walekelenw kadara kono, a jirala ko kabini «OCP» jekulu sigira sen kan san 1974 la, a sera kamara silatunun jamana 11 kono, n'o ye Benen, Burkina, Kodiwari, Gana, Lagine, Gine Bisawo, Mali, Nizeri, Senegali, Saralon ani Togo ye. Wale fen o fen be na nin waati kofolen kono, o be nesin haminko gelen daw ma, i ko do farali jamana demetaw kan, k'olu hake bojamana 11 na, k'a ke jamana 19; mara silatununni Afiriki jamanaw bee kono, minnu maratow hake be mogo miliyon 100 ba; mara furakelienw laselikono n'goyali yoro bee la, ani feerew tigeli, walasa mara mana silasa yoro min na, a kana segin o yoro kelen na tugun. Nin walew bee dabokun ye mara keleli bilali y'a silasali sira kan, Afiriki jamanaw bee kono.

TULON

Nin desen fila dilanbaga y'a dab'a kama, ka fili 10 k'u la. A y'olu nini.

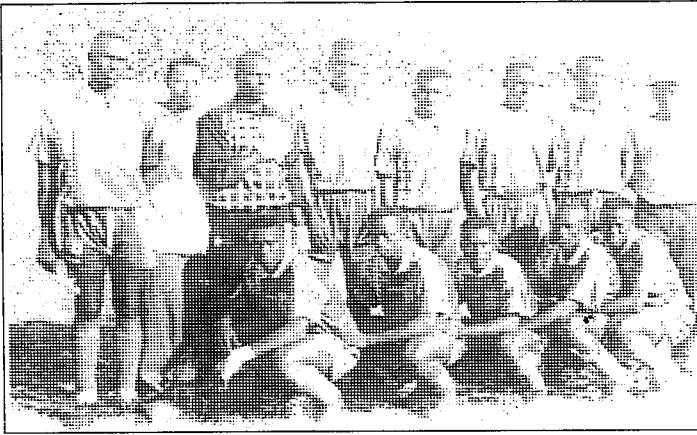

Samatesege (s.10) - Samatesege dabots.

1) - Samatesege (ben) kamaan kelein. 2) - Furabulu di, sanfela la, kinin fe. 3) - Netensuji. 4) - Genecine di, nekancha na. 5) - Jirin di, do okien fe, yirjan na. 6) - Jirabulu di, netensuji. 7) - Jirin di, do okien fe, yirjan na. 8) - Furabulu di, netensuji. 9) - Jirin di, do okien fe, yirjan na. 10) - Samatesege dabots.

KRC

MALI BALOTANKOKERA DUSUKASIYE

Mali ntolatan nana mankanw

K'a damine san 1997, marisikalo tile 23 la ka t'a bila awirilikalo tile 5 la, Afiriki ntolatan nana mankanw y'u kogoda noggona Marokujamana kan.

Jamana 8 balontantou nana mankanw de tun b'a kene kan, minnu tilala kulu fila ye nin cogo la :

Kulu folo : Maroku ni Gana ni Misira jamana si Sudan

Kulu Filanan : Mali ni Zanbi ni Kodiwareni Afiriki-di-Sidi.

Mali tun be kulu min na, o kulu ka kunbenw kadara kono, ankajamana ni Zanbi ye noggona soro, san 1997, marisikalo tile 24. O ntolatan kera filaninbin ye. An bee ye bi fila - fila don.

- Marisikalo tile 27, Mali ni Afiriki di Sidi y'u kogoda noggona, olu y'an ci 2 ni 1.

- Marisikalo tile 30, Kodiwareni Mali jossi 4 ni 1.

Nin bee la, an y'a ye ko Mali ma bo kari la ka nteneen soro. O tuma an t'an yere nininka an ka sesorobaliya kun na.

N'an ye labew folo jateminne ke ntolatannaw fan fe, an b'a ye ko Mali balontannaw te laben konuman. Uka laben waatikuntaala ka dogo ni tow ta ye. Ladiyalifen jenana te d'u ma, min be dusu don mogo kono. U te dumuni nafamaw soro ka dun, farikolojenajelaw ka kan ni minnu ye. Nka do be Na la, do be Na celakaw la. Mali ntolantannaw t'u degebau bonya

hali doonin. N'a fora ko min be doonin don, o ye finge donnen y'o nun na. O temmennen ko, dusu t'u kono. N'a fora u ka to jamalajeyorow la kunbenw nekoro, k'u sengennafing bo, u b'u dogo ka jigin dugu kono sufe.

Min ye labennikelaw yere ta ye, a b'i n'a fo faamuya bere t'olu la.

Hali ni faamuyaba b'u la u ka baara siratige la, kan t'u da balontannaw sugandiliko la. O siratige la, nemogeo caman be yen, minnu b'u tooro, k'u bila filila, uyewdiyanyentolotannaw sugandili la. O kofe, u bonya te ntolatannaw yoro, u bonya te ntolatanjekuluw nemogow n'u kannubaga caman yoro. An bee duu ko «antereneri» ye karamogo de ye. Anw ka jamana danbe do ye karamogobonya ye, a mana ke karamogo sugu o sugu ye. O yoro la, n'an m'a laje noggone ka ko to noggona ta la, a te ben de ! N'an ye dannaya da mogo o mogo kan, k'a don k'o tigilamogo de be se k'an deme an ka se soro, an ka kan k'o karimasina bonya hali n'a ka dogo iko menemene wali dorome t'a bolo.

Min ye ntolatanjekuluw kanubagaw ye, n'olu de b'u ka baarasebe bee dabila, k'u nesin an ka balontannaw surunandon ma, n'olu de b'u bolo b'u ka jufaw kono sanga ni waati bee ka furankeninw ladiya, k'u topoto, olu caman be yen, olu ka nisondiya fonu ka «ekipu» ka ni don min na. Ni kuru kelen walima fila donna u ka jo kono, u b'u sigi k'u bolo fila d'u sen kan. N'i be ntolantannaw fe, n'u ka d'i ye, u kanu b'i dusukun na, i b'u jukoromatintin kabini ntola damine fo ka t'a ban. I galabu man kan ka faga o la abada.

N'an sera nemogow ma, olu caman ka ntolatan kanu y'u nenkun doron ye. A dow yere be ekipu k'u ka soroda ye, bawo u mana wari mine k'u be taa

«daga don», nafolo kasabi min be d'u ma o baara kama, o tilako saba sigiyoroma kelen de be d'o dafe; a to be jigin u ka jufa kono. Kewale fen o fen, n'i b'a fo i da doron na, k'a soro a ma s'i kono, nafa t'o la.

O tuma, n'an y'a laje ji nemajolen na, balontanki tijeni Mali la, an bee no don. O de koso, kerenerenneny la, sanni an k'an ta ke kerefe kuma doron ye, ni bee y'i seko damajira ke, an na seka no bo don do. «Nin te kun bo - Nin te kun bo, n'o bee farala noggona kan, a be ke kunba kelen ye». Bolodinjogonma waati sera, hakilijagabo waati sera, n'an t'a fe, an donnen don ni danbe min ye Afiriki cebu keneb kan, o danbe kana laafu, k'a don bogeo la. Kunun k'a fo Mali samatasengewma sama, ka n'a fu ma bi nsongsan, o ye kunmasuulikoba ye.

An balima Mali ntolatan kanubagaw, farikolojenaje in kunkun n'a nemjen tomponnen ko aw ye, an tenu se ka seben in laban, n'an m'aw ladonna ko Afiriki ntolatan nana mankanw ka Maroku kunbenw kuncera ni Maroku funankeninw ka sebaaya ye, u ye min soro Afiriki-di-Sidi taw kan, san 1997, awirilikalo tile 3, ni bi 1 ni o ye.

Basiriki Ture.

**"AMAP" kuntigi
Gawusu DARABO
Mali kanw kunnafonisebenw
baarada kuntigi
Nenze Samake
Kibaru**
BP : 24 Telefoni: 22-21-04
Kibaru Bugufiye Bozola
Bamako -Mali
Dilanbagaw ni sebenbagaw kuntigi
Basiriki Ture
Sebenbagaw kuntigi
Baadama Dukure
Labugunyoro: Kibaru gafedilan baarada
Bolen Hake 16 000